

ANNIE LUCAS

Lys i Mørket.

EN FORTÆLLING

FRA DEN FRANSK-TYSKE KRIG

Fortsat.

„Godt, jeg vil forsøge at udfinde et Middel til at kunne forskafe og sende Dem en, eller rettere, jeg vil bede Herren om at gøre det. Han kan det. Imidlertid vil han bevare Dem paa den rette Vej, thi han er selv „Vejen“. Stol paa ham. Og nu, Leonie, nogle faa Ord, før vi gaar ind. De er indrer, jeg forsøgte at bevæge Deres Fader til at lade mig skaffe et Pas til Veje, for at De straks begge kunde rejse i Sikkerhed til Munqen, hvor De kunde forblive i Fred og Ro, til Krigen var ovre. Jeg saa, det var forgæves at forsøge at overtale ham dertil; han er øjensynlig bestemt paa, ikke at forlade sit gamle Hjem.

Men De, Leonie, hvis De skulde trænge til en Beskytter, hvis De skulde blive ladet alene midt under denne Strid, — mit stakkels Barn, jeg vil nødig angste Dem — jeg haaber, det ikke vil ske; men hvis, hvad vi frygter, skulde indtræde, vil De da søge Tilflugt i Munchen, De og Barbe, hos min Moder og Søster? De kender Dem godt; jeg har skrevet til dem om Dem: de vil modtage Dem med Glæde. Gennem Schweiz kunde De uden stor Vanskelighed komme til dem. Jeg vilde gerne skaffe Dem et Pas nu straks; men i disse urolige Tider vilde det være til ingen Nytte at gøre det paa Forhaand. Vil De love mig dette?”

„Ja, min Kaptejn von Edelstein, min Fader har det bedre, meget bedre.”

„Ganske vist, og jeg haaber, De ikke vil behøve at følge dette Raad; men det er godt at være beredt paa alt. Og vov Dem ikke udenfor Haven; det er ikke sikkert, som De har set i Dag.”

„Men De,” sagde jeg efter en Stunds Forløb, „hvor drager De hen?”

„Jeg skal forene mig med von Werder i Syd,” svarede han.

„Vil Deres Stilling blive farlig?” spurgte jeg. „Han smilede. „En Officer tænker ikke paa det,” sagde han; „og hvorledes det nu end kan blive, Frøken, saa husk, at en Kristen bærer en Talisman-paa sig.”

„Mener De, at De, er vis paa, Gud vil bevare Dem fra at blive saaret eller” — jeg gyste — „dræbt?”

„Nej,” svarede han mildt, „det kan jeg ikke sige. Jeg ved ikke, hvor vidt Kugle eller Bombe eller Bajonet skal være det Redskab, min Fader vælger til at bringe mig sit Budskab: „Kom hidop”. Men det ved jeg, at intet Vaaben kan berøve mig mit sande Liv, intet saare mig, som det er min Faders Vilje at afvende. Og jeg har det Haab, at Han vil lade os mødes igen i lykkeligere Tider endogsaa herude. Hvis ikke, ejer vi Visheden om at mødes hisoppe.”

Derpaa bad han en kort, men indtrængende Bøn. Hvert Ord lever endnu i min Erindring; men den er altfor Bellig, altfor højtidsfuld til at kunne gengives endog her.

Tavse og med nølende Skridt vandrede vi op ad Stien mod Huset. Hvilken Forandring, siden vi sidst spadserede op og ned der den samme Dags Morgen under hellig, lykkelig Samtale! Da straaledede det oplivende Solskin muntert ned paa os og de mangefarvede Blade og Blomster. Nu faldt den graa stormfulde Aftens Skygger tæt omkring os; de gennemvædede Blomster laa tilsmudsede og udstrakte paa Jorden; Vinden løjede hylende og hvinende om Huset og rev det tørre Løv fra de knagende Grene. En stærk Regn var faldet, medens vi sad i Lysthuset; den var nu ophørt, men den fugtige Kulde gennemsniede mig lige til Hjertet. Et Lyspunkt glødede dog derinde. Conrads Ord havde ikke været forgæves. Himmelsk Haab og Tillid lyste herlig over min Sjæls Vande; med to saadanne Stjerner kunde Natten ikke blive fuldkommen mørk.

Da vi traadte ind i Huset, bad Conrad mig lade ham være en Stund alene med min Fader den Aften. Han ønskede at tale med ham om et Par Ting, hvilket han bedst kunde gøre, naar der ikke var en tredje Person nærværende. „Kun et Øjeblik,” tilføjede han og smilede næsten sørgmodig, forekom det mig, „jeg har ikke Raad til at tabe mere af Dem end absolut nødvendigt denne sidste Aften.”

Jeg lovede at forlade dem straks efter Middagen og at vende tilbage efter en kort Stunds Forløb. Derpaa gik jeg ind paa mit eget Værelse og hvilede mit Hoved paa min Pude og følte mig bedrøvet, forvirret og sønderknust. Men kun nogle faa Minutter blev jeg der; min Fader vilde undres over min lange Fraværelse.

Jeg klædte mig hurtig om; men Middagen var allerede paa Bordet, da jeg traadte ind i Spisestuen. Vejrforandringen havde efterladt sine Spor paa min Fader, han saa bleg, gusten og træt ud. Jeg vilde have sparet ham for Beretningen om, hvad der var hendet; men hans bestemte Spørgsmaal om, hvor jeg havde været saa længe og saa sildig, nødte mig til at give ham fuld Besked derom. Dette sammen med Underretningen om Conrads Afrejse betog ham aldeles, og hans øjensynlige Nedtrykthed og Sindslidelse forøgede den tunge Byrde, som allerede hvilede paa mit Hjerte.

Efterat Middagen var taget bort, forlod jeg Værelset og tilbragte en halv Time med at vandre frem og tilbage i den svagt oplyste Korridor oven-

paa. Jeg kunde ikke hvile — kunde ikke tænke. Langsomt slæbte den Tid, jeg havde fastsat, sig hen. Jeg græmmede mig over hvert Øjeblik, der blev taget bort af de faa, jeg endnu havde tilbage at nyde i min Vens Selskab.

Da jeg kom tilbage til Værelset, var der et mere tilfreds Udtryk i min kære Faders udtærede Ansigt, og hans Stemme var stærkere og livligere, da han skændte paa mig for mit lange Fraværelse den sidste Aften, Conrad var hos os. Denne havde fundet et eller andet Ord „i rette Tid” for ham ogsaa, saa jeg.

Gik Resten af Tiden langsomt eller hurtigt? Jeg ved det næppe. Conrad anstrængte sig for at adspredde det Mørke, der trykkede os alle. Aldrig havde han talt mere mildt og kærligt, — hans Smil var lyst, hans Stemme manter, og ingen yderligere Hentydning blev gjort til, at denne var den sidste af vore hyggelige Aftener. Endog jeg smilede og talte ogsaa; men en smertelig Bevidsthed om, at det var den sidste, fyldte mit Hjerte. Og det var ikke mig alene, som følte det; det vidste jeg.

Den var tilsidt til Ende; det sidste Ord var talt, det sidste Haandtryk givet, og jeg var atter alene i mit Værelse. Da gav jeg mine Taarer frit Løb.

Jeg havde rolig sagt Farvel til min Ven paa samme Tid som min Fader ved Døren til hans Værelse, hvorhen Conrad havde ledsaget ham. Han var gaaet op ad Trapperne med større Vanskelighed, end jeg nogensinde før havde været Vidne til; han gik aldrig ned ad den igen.

Jeg havde lyttet rolig og svaret beroligende paa hans pirrelige Klager; jeg havde endog talt muntert om Forhaabninger, jeg ikke nærrede, ikke kunde nære, om at han skulde mødes igen med den unge Officer, hvem han straks havde holdt af for sin Vens Skyld — tilsidt for hans egen.

Men da jeg var alene, var alt dette forbi. Jeg spurgte ikke om min Ret til saa skarpt, saa bittert at føle Adskillelsen fra en, der dog forholdsvis var en Fremmed. Jeg vidste kun, at han var alt, hvad mit Hjerte begærede. I min ualmindelige ensomme Barndom havde jeg aldrig haft en Veninde af min egen Alder — ikke en Gang en Kammerat. Jeg havde længtes efter begge Dele. Var det da besynderligt, naar jeg mødte en, der bogstavelig opfyldte mit højeste Ideal, at mit Hjerte hengav sig til ham uden Betænkning, tillidsfuldt og uforbeholdent? Jeg tror det ikke. Jeg tænkte ikke paa at analysere mine Følelser, eller paa at skule dem — undtagen for at opmuntre min Fader, — ikke engang for Conrad selv.

Jeg græd, til jeg var fuldstændig udmattet, medens jeg knælede ned ved Sengen under brændende Bønner. Derpaa sov jeg — en urolig, afbrudt Søvn, lige til Hestetrampen i Staldgaarden vækkede mig til ny Bevidsthed om Forladthed og Sorg.

Jeg kastede et Sjal om mig, trak Gardinet til Side og saa ud. Det var en mørk, taaget Morgen, Dagslyset var endnu ikke brudt frem. Jeg kunde ikke skelne andet end det lejlighedsvis Glimt af en Lanterne; men jeg kunde høre Conrad give Ordre med sin klare, mandige Røst, medens hans Mænd, een for een, defilerede ud af Porten.

Derpaa opdagede jeg ved det pludselige Skin af et Lys, som blev vendt i den Retning, at Vejen var fuld af Soldater, Resten af Tropperne. Jeg kunde se en Officer med et Papir i Haanden raabe Navnene op, men det var ikke Conrads Stemme. Den skulde jeg ikke høre mere — ja, hvor længe? Maaske aldrig mere paa Jorden. Kemmandordet blev givet, og Skaren satte sig i Bevægelse. Jeg sad og lyttede, til det sidste Ekko af trampende Hestehove døde hen. Da listede jeg mig tilbage til Sengen, men ikke for at græde igen, — alle mine Taarer var blevet udgydt den foregaaende Aften.

TRETTEDE KAPITEL.

Den mørke og skyfulde Dag.

Den Stund, som mørkest tykkes os,
Dog siger: Trofast er vor Gud,
Hans Lys oplyser Sorgens Nat,
For Ham gaar Kærligheden Bud.
I Jordelivets Sorg og Nød
Os Haab og Trøst indgiver Gud;
Hans Visdom styrer, leder alt,
For Ham gaar Kærligheden Bud.

Jeg stod op næste Morgen med en dump Smerte i Hoved og Hjerte. Min Fader havde haft en urolig Nat og var mat og syg. En Tavshed, trykkende som Dødens, herskede i Huset — for mig i det mindste. Barbe frydede sig over at vi var vendt tilbage til vort gamle Liv. Min Fader var altfor svag og nedtrykt til at gøre nogen som helst Bemærkning, hvad han saa end kan have følt.

Ude var alt glædesløst lige som inde. Himlen var blygraa, en tyk Taage steg op fra Dalen, og der faldt en vedvarende fin Støvregn; den foregaaende Aftens Storm havde berøvet Træerne det meste af deres Løv, og Marken laa bestrøet med vaade Blade. For min Faders Skyld kæmpede jeg haardt mod den overvældende Sorgfuldhed, jeg følte, men med ringe Held. Han stod sildig op, og var alligevel uskikket til nogen som helst Anstrængelse.

Den triste Morgen slæbte sig langsomt hen — de Timer, jeg havde tilbragt sammen med min Ven. Nu havde jeg ingen Conrad og ingen Bibel! Genmen al min Smerte havde jeg aldrig tabt Be-

vidstheden om Frelserens Nærhed og Kærlighed. Men jeg var jo endnu meget ung i Troen, meget svag, meget uvidende; intet Under, at mit Mod var nær ved at svigte mig i min Forladthed.

Til sidst kunde jeg ikke længere udholde den trykkende Stillehed i min Faders Værelse. Han laa tilbage i sin Stol og slumrede; saa listede jeg mig da ubemærket ud og søgte at stille mit Hjertes Uro ved at vandre frem og tilbage i Koridoren og tilbagekalde mig hver Scene fra den foregaaende Uge. Da vendte alt, hvad Conrad havde lagt mig paa Hierte, tilbage i min Erindring og viste mig hvor urigtig denne Forsagthed var: „Aa,” klagede jeg, „havde jeg blot en Bibel, saa vilde Gud tale til mig gennem den; der er altid Styrke at finde mellem dens Blade og der alene. I Gaar syntes jeg at have alt, hvad jeg nogensinde kunde trænge til; nu havde jeg intet — intet!”

Atter begyndte jeg min planløse Vandring, ned ad Trapperne denne Gang. Jeg gik fra Værelse til Værelse og traadte tilsidt ind i Bibliotheket. Paa Bordet stod der en slukket Lampe og et Blækkhus, og ved Siden af laa der en lille Pakke indsvøbt i Papir. En Stol var bleven stødt til Side, som om en havde siddet og skrevet og taget den bort fra dens rigtige Plads, idet han rejste sig. Jeg gik hen til Bordet; mit eget Navn stod skrevet paa Pakken med klar, fast Haand. Ivrig aabnede jeg den og saa — Conrads Bibel! Der laa et Stykke Papir paa den, hvorpaa der var skrevet: „Ivo, som elsker Fader eller More mere end mig, er mig ikke værd.” Behold denne, til jeg fordrer den tilbage — Conrad.”

I Begyndelsen var jeg mere opfyldt af Sorg over, hvad han havde tabt, end af Glæde over, hvad jeg havde vundet; thi jeg vidste godt, hvilket Offer det maatte have været, — hans elskede Moders Gave, hans dyrebare Mesters Ord.

Men saa læste jeg atter de Ord, han havde efterladt mig, og forstod det. For hans Herres Skyld — ikke for min — havde han skilt sig ved sin Moders Gave. Det trøstede mig; thi Herren vilde rigeligt velsigne endog det Bæger koldt Vand, der blev givet i hans Navn og for hans Skyld.

Mit Hjerte svulmede af taknemmelig Pris og Glæde. Jeg havde en Vejleder, og var ikke længere alene. den „gode Hyrde” havde ikke ladt sit Faar være uden Græsning. Dette Tegn paa hans Omhu oplivede mit svigtende Mod, og jeg havde fundet Hvile — bedrøvet ganske vist, men dog glad.

Da jeg aabnede Bogen, fandt jeg yderligere Spor af min Vens ømme Betænkksomhed for mig; sammenfoldede mellem dens Blade var der flere tæt beskrevne Ark, hvert Ord omhyggelig afpasset efter min Trang og hvert Ord gengivet nøjagtigt efter „Sandhedens Ord”. Det var skrevet sidste Nat; jeg kunde se det af Blækkets særegne Farve, som ikke blev sort før flere Timer, efter at det var blevet benyttet.

Ja, de Timer, som burde være brugt til Hvile før en lang, trættende Marsch, var blevet ofrede til mig. Den Tanke var mig usigelig dyrebar, skønt den voldte mig mange Taarer. Og jeg følte mig vis paa, at han, for hvis Skyld det altsammen var gjort, ikke vilde lade ham blive den tabende. Havde han ikke sagt, at endog den mindste Tjeneste, gjort i hans Navn, ikke skulde miste sin Løn? Og han er „Sandheden.”

Jeg gik tilbage til min Faders Værelse med et Væld af Glæde i mit Hjerte, som ikke svigtede i Løbet af de sørgelige Dage, der paafulgte. Min Faders Svaghed tiltog; det vedvarende fugtige og mørke Vejr virkede nedtrykkende paa ham, og tre Dage efter Conrads Afrejse laa han bevidstløs og ved Dødens Port. I nogle Dage laa han i den Tilstand; derpaa begyndte han meget langsomt at genvinde sin Bevidsthed; men han talte utydelig og med Besvær og var saa mat, at han kunde ligge ubevægelig i Timevis og kun aabne sine Øjne, naar han blev opfordret til at tage Næring til sig.

Ord kan ikke udsige, hvilken Skat Conrads Bibel var for mig i hine Dage. Hvorledes skulde jeg have gennemlevet dem uden det Lys, den Fred, det Haab, Gud havde sendt mig gennem den og ham.

Ja endog for min Fader haabede jeg. Jeg havde fortalt ham om min Vens ædle Opofrelse, og han var blevet dybt rørt derved. Han vidste af hans egne Ord, hvad hans Bibel var for ham.

Den sidste Aften før hans pludselige Anfald, da jeg sad i hans Værelse og læste i den — jeg forlod ham aldrig uden om Natten, naar Barbe hævdede at ville indtage min Plads — saa jeg op ved at høre ham sukke dybt og mødte hans Øjne fæstede paa mig med et besynderligt sørgmodigt og længselsfuldt Blik.

En pludselig Indskydelse greb mig. Jeg kastede mig om hans Hals og hviskede: „Aa, Papa, Papa, hvis du blot vilde høre om Jesus!”

Han kyssede mig ømt og klappede mit Haar, idet han svarede — aa, saa sørgmodigt! — „Ak, Leonie, mit Barn, det er for sent nu — for sent! for sent! Jeg har fornægtet ham hele mit Liv. Jeg kan ikke tilbyde ham dets Bærne; og jeg kunde ikke tro, selv om jeg vilde.”

„Papa, kære Papa! Du tror, du ved, at Bibelen er sand, jeg er vis paa, du gør det; nu, om ikke før. Og det er ikke for sent. Nu er det Guds Tid, og du har et „Nu” endnu. Aa, kære Papa, lad mig i det mindste læse for dig om Jesus! naar du lytter til hans Ord — hans kærlige og barmhjertige Ord — naar du hører om hans Naade og

Medlidenhed og Æmhed, o da vil du tro! Han vil skænke dig Troen!”

Han saa paa mig med det samme sørgmodige og længselsfulde Udtryk, idet han svarede langsomt og med øjensynlig Anstrængelse:

„Ja, mit elskede Barn, læs, hvad du vil. Det er kommet dertil,” tilføjede han med et bittert Smil; „mit Liv er ødelagt, min Aandskraft borte, min Fortid er Skuffelse og Bedrag — een eneste lang Jagen efter en Skygge, min Nutids fejlslagne Forhaabninger, Svaghed og Aandsfortærelse, min Fremtid ligger Tomhed. Nu, da jeg ser alt dette, skal jeg vel til at lære, at ved at søge efter Skyggen har jeg mistet Tingene selv, ved at bygge paa Fornuften har jeg støttet mig til en brudt Stav, ved at forkaste Troen har jeg stødt den stærke Støtte i Livet fra mig — den eneste Hjælp i Døden. Og det er for sent at søge den nu.”

„Nej, aldrig, aldrig — aldrig for sent for Jesus!” udbrød jeg, medens Glædestaarer fyldte mine Øjne. „Aa, kære Papa, hvor har jeg ikke bedt om dette! naar Morgenen kold og graa bryder frem over Bjerget, ved vi, at Solen kommer. Og Lyset kommer til dig nu, Fader, skønt der endnu kun er nok til at vise dig dit Mørke.”

Derpaa aabnede jeg Bibelen og læste hans Ord for ham, der talte, som intet Menneske nogensinde har talt. Og han, der talte hine Ord paa Jorden, taler dem endnu fra Himlen ved sin Aands stille, sagte Røst, der naar til vort Hjertes inderste Dybder. Lidt som jeg kendte til hans Ord, ledte han mig netop til de Bibelsteder, jeg behøvede, men som jeg ikke vidste, hvor jeg skulde søge. Min Fader lyttede med ivrig Interesse; men da jeg tilsidt lukkede Bogen, fordi jeg frygtede for, at det vilde være for meget for hans svage Kræfter, gjorde han ingen Bemærkninger. Da jeg forlod ham om Aftenen, trykkede han mig kun endnu fastere ind til sig og sagde med dyb Inderlighed:

„Gud velsigne og bevare dig, min egen Leonie, mit Barn, min Velsignelse! Hvis Lyset nogensinde bryder frem for mig, vil det blive gennem dig!”

Da han næste Morgen gik over Værelset efter at være klædt paa, faldt han bevidstløs om. Men da jeg kendte Jesu bundløse Kærlighed og Naade, fortvivlede jeg ikke, men var stærk i Haabet og Tillid. Lidt efter lidt kunde han atter — skønt han endnu kun var i Stand til at tale enkelte afbrudte Ord — lytte til mig, naar jeg læste Livets Ord eller talte til ham om Jesus. Hvor meget han forstod og tilegnede sig, kunde jeg ikke bedømme, men hans udtærede Ansigt lyste undertiden op, hans matte Hænder foldede sig, hans svage Læber bevægede sig som i Bøn, og jeg var stærk i Troen til ham, der „ingenlunde vil kaste ud”, der „ikke skal sønderbryde det knuste Rør og ikke udslukke den rygende Tænde.”

Barbe var undertiden til Stede ved disse Op-læsninger, hvis de faa Vers, jeg vovede at læse ad Gangen, kan kaldes saa. Hun lyttede halv nysgerrig, halv mistroisk. En Gang vovede hun at foreslaa min Fader at lade Pater Fontaine hente; men han tilbageviste dette Forslag saa heftigt, at hun aldrig vovede at fremkomme med det igen.

Saaledes henrandt tre triste Uger uden at bringe nogen Forandring i min Faders Tilstand. Doktor Duprat sagde os, at der ingen var at vente, før næste Anfald kom, og da vilde det være forbi.

Vi hørte kun lidt til den heftige Kamp, som rasede omkring os. Forvirrede, overdrevne Rygter naaede os fra Tid til anden om Sejre vundne og Undere udførte af de Armeer, der dannedes ved Loires Bredder og i det nordlige; atter andre om ødelæggende Nederlag og nye Elendigheder.

Om Conrad hørte jeg naturligvis intet. Mit Mod svigtede mig, naar jeg hørte Tjernerne tale triumferende om de Beretninger, der gaves til bedste om Bander af franc-tireurs, der samlede sig i de af Tyskerne oversvømmede Distrikter, og hvis Bestemmelse det var at ligge i Baghold i Skovene og bag Hækkene og skyde paa de tyske Officerer. En saadan Bande, sagde de mig, var dannet i Drey. Men jeg glemte ikke Conrads trøsterige og tillidsfulde Ord; det var herligt at vide, at vore Sjæle mødtes i Bøn for Guds Trone.

Sent en Eftermiddag sad jeg i Vindusfordybningen i min Faders Soveværelse, der ligesom Forværelset vendte ud til Poppelalleen. Han sov rolig. Jeg havde Conrads Bibel i mine Hænder, men læste ikke i den. Mine Tanker vandrede rastløs fra det ene til det andet, til de til sidst fæstede sig ved ham. Hvor var han? Skulde vi nogensinde mødes igen? Hvis han levede, følte jeg mig vis derpaa; men kunde han ikke allerede være gaaet derhen, hvor min Fader snart skulde følge ham?

Et dybt Mismod overvældede mig, da mit Øre pludselig opfangede Lyden af en Hest, som galloperede hen ad den stenede Vej. I spændt Forventning lænede jeg mig fremad for at opdage den sig nærmende Rytter. Da han endnu kun var lidt over halvvejs ned ad Alleen, genkendte jeg Conrad von Edelstein. Han var tilsyneladende alene.

Idet jeg hurtig stak hans Bibel i min Lomme, løb jeg ned, aabnede Gadedøren og stod med udstrakte Hænder ved Trappen, da han steg af ved Porten, kastede Bidslet over sin Arm og ledte sin Hest med sig op til det Sted, hvor jeg stod. Jeg havde ingen Tid til at betænke, hvorvidt min Opførsel var passende.

Fortsættes.